

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOHODAK GRAĐANA

Član 1.

U Zakonu o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS”, br. 24/01, 80/02, 80/02 – dr. zakon, 135/04, 62/06, 65/06 – ispravka, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 – US, 93/12, 114/12 – US, 47/13, 48/13 – ispravka, 108/13, 57/14, 68/14 – dr. zakon, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22 i 92/23), u članu 15a st. 2, 4. i 5. reči: „25.000 dinara” zamenjuju se rečima: „28.423 dinara”.

Član 2.

U članu 18. stav 1. tačka 3) reči: „50 evra dnevno” zamenjuju se rečima: „90 evra dnevno”.

U stavu 5. reči: „50 evra” zamenjuju se rečima: „90 evra”.

Član 3.

U članu 21v stav 1. reči: „2024. godine” zamenjuju se rečima: „2025. godine”.

Član 4.

U članu 21d stav 1. reči: „2024. godine” zamenjuju se rečima: „2025. godine”.

Član 5.

Posle člana 84b dodaju se naziv iznad člana i član 84v, koji glase:

„Prihodi pomoraca

84v

Prihodima pomoraca, u smislu ovog zakona, smatraju se prihodi koje, od stranog nalogodavca, ostvari fizičko lice po osnovu obavljanja poslova na brodovima i drugim plovilima koji viju zastavu strane države.

Obveznik poreza je fizičko lice koje ostvaruje prihode iz stava 1. ovog člana, radeći kao član posade ili obavljajući druge poslove kao pomoćno osoblje na brodovima i drugim plovilima koji viju zastavu strane države.

Broj dana provedenih na brodovima i drugim plovilima iz st. 1. i 2. ovog člana, kao i vrsta poslova koje je obveznik obavljao, dokazuju se na osnovu podataka iz pomorske knjižice, koju overava nadležni organ ili drugih dokumenata koje izdaje nadležni organ za poslove saobraćaja, u skladu sa propisima kojim se uređuje pomorska plovidba.

Visina prihoda fizičkih lica iz stava 2. ovog člana, po vrsti poslova koje obavljaju utvrđuje se na dnevnom nivou, podzakonskim aktom koji donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja, imajući u vidu prihvaćene međunarodne standarde.

Oporezivi prihod obveznika iz stava 2. ovog člana za kalendarsku godinu predstavlja zbir prihoda na dnevnom nivou utvrđenih u skladu sa stavom 4. ovog člana, prema broju dana provedenih na brodovima i drugim plovilima iz st. 1. i 2. ovog člana u toj kalendarskoj godini.

Obveznici iz stava 2. ovog člana koji obavljaju poslove na brodovima i drugim plovilima iz st. 1. i 2. ovog člana, duže od 174 dana u kalendarskoj godini za koju se utvrđuje i plaća porez, oslobođeni su od plaćanja poreza na prihode iz ovog člana.”.

Član 6.

U članu 86. stav 2. menja se i glasi:

„Izuzetno od stava 1. ovog člana, stopa poreza na prihode:

1) od osiguranja lica iz člana 84. ovog zakona iznosi 15%;

2) pomoraca iz člana 84v ovog zakona i od ugovorene naknade za izvršeni rad na koje se porez plaća samooporezivanjem a za koje se normirani troškovi priznaju u skladu sa članom 85. stav 5. tačka 2) podtačka (2) ovog zakona, iznosi 10%.”.

Član 7.

U članu 87. stav 2. posle tačke 6a) dodaje se tačka 6b), koja glasi:

„6b) oporezivog prihoda pomoraca na koji se plaća porez iz člana 84v ovog zakona;”.

U tački 8) reči: „tač. 1) do 6) i tačke 7)” zamenjuju se rečima: „tač. 1) do 6) i tač. 6b) i 7)”.

U stavu 3. reči: „tač. 3), 6) i 7)” zamenjuju se rečima: „tač. 3), 6), 6b) i 7)”.

U stavu 4. reči: „stava 2. tač. 1) do 3)” zamenjuju se rečima: „stava 2. tač. 1) do 3) i tačke 6b)”.

U stavu 5. reči: „stava 2. tač. 1) do 3)” zamenjuju se rečima: „stava 2. tač. 1) do 3) i tačke 6b)”.

Član 8.

U članu 89a dodaju se st. 4. i 5, koji glase:

„Izuzetno od stava 1. ovog člana, ukoliko obveznik u kalendarskoj godini u kojoj je izvršio ulaganje u alternativni investicioni fond, odnosno u kupovinu investicione jedinice alternativnog investicionog fonda, kao i u naredne tri kalendarske godine otuđi akcije ili udele u alternativnom investicionom fondu, odnosno investicione jedinice alternativnog investicionog fonda, gubi pravo na prethodno ostvaren poreski kredit po osnovu tog ulaganja.

Obveznik iz stava 4. ovog člana dužan je da o gubitku prava na poreski kredit obavesti nadležni poreski organ u roku od 30 dana od dana gubitka prava i plati obavezu na ime prethodno priznatog prava na poreski kredit, sa pripadajućom kamatom od dana dospelosti za plaćanje godišnjeg poreza na dohodak građana za godinu za koju je izgubio pravo na poreski kredit.”.

Član 9.

U članu 95. posle stava 7. dodaje se novi stav 8, koji glasi:

„Izuzetno od stava 6. ovog člana, poreska prijava za prihode iz člana 84v ovog zakona, podnosi se najkasnije do 31. marta tekuće godine za prihode ostvarene u prethodnoj godini, a za obveznike koji se nalaze na plovidbi u periodu od 1. januara do 31. marta tekuće godine u roku od 15 dana od dana prvog iskrcavanja u toj godini.”.

Dosadašnji stav 8. postaje stav 9.

U dosadašnjem stavu 9, koji postaje stav 10, reči: „stava 8.” zamenjuju se rečima: „stava 9.”.

Član 10.

U članu 100a dodaju se st. 9. i 10, koji glase:

„Porez na prihode iz člana 84v ovog zakona utvrđuje se i plaća na oporezivi prihod iz člana 84v stav 5. ovog zakona, za kalendarsku godinu.

Izuzetno od stava 9. ovog člana, obveznik iz člana 84v stav 6. ovog zakona nema obavezu plaćanja poreza na prihode iz člana 84v ovog zakona.”.

Član 11.

Prvo usklađivanje neoporezivog iznosa zarade od 28.423 dinara iz člana 1. ovog zakona, godišnjim indeksom potrošačkih cena vrši se počev u 2026. godini.

Član 12.

Odredbe člana 8. ovog zakona primenjuju se kod utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak građana počev za 2024. godinu.

Član 13.

Odredbe ovog zakona primenjuju se od 1. januara 2025. godine.

Član 14.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tač. 6. i 15. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, poreski sistem i finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike Srbije, utvrđenih Ustavom i zakonom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

• *Problemi koje ovaj zakon treba da reši, odnosno ciljevi koji se ovim zakonom postižu*

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi da se, u cilju obezbeđivanja uslova za dalje sprovođenje sveobuhvatne reforme poslovnog okruženja i borbe protiv poreske evazije i sive ekonomije u oblasti rada, stvore uslovi za efikasnije suzbijanje nelegalnog rada fizičkih lica, zapošljavanje, priliv investicija i privredni rast i sveukupno omogućavanje povoljnijih uslova privređivanja rasterećenjem privrednih subjekata. S tim u vezi, predložena su rešenja koja se odnose na dalje fiskalno rasterećenje prihoda po osnovu rada povećanjem neoporezivog iznosa zarade i produženjem perioda primene postojećih poreskih olakšica za zapošljavanje novih lica. Predloženo je i uređenje poreskog tretmana prihoda koje ostvare fizička lica kao pomorci radno angažovani na obavljanju poslova na brodovima i drugim plovilima koji plove pod zastavom strane države.

Predloženim povećanjem neoporezivog iznosa zarade sa 25.000 dinara na 28.423 dinara mesečno, vrši se smanjenje osnovice poreza na zaradu. Naime, ostvarena zarada umanjuje se za neoporezivi iznos, koji je predloženim izmenama povećan, i saglasno tome na tako umanjeni iznos zarade plaća se i manji iznos poreza. Na ovaj način obezbeđuje se manje fiskalno opterećenje prihoda koje fizička lica ostvare po osnovu rada, bilo kao zaradu ili kao ličnu zaradu preduzetnika. Ovim zakonskim rešenjem nastavlja se i u narednom periodu, u skladu sa opredeljenim ciljevima iz strateških dokumenata fiskalne politike, sa implementiranjem mera kojima se, u zavisnosti od stvorenog fiskalnog prostora, vrši dalje smanjenje ukupnog poreskog opterećenja rada čime se dodatno rasterećuje privreda, odnosno povećava konkurentnost privatnog sektora i podstiče zapošljavanje.

U vezi sa merama podsticanja zapošljavanja, predloženo je i produženje perioda primene postojećih poreskih olakšica za zapošljavanje novih lica u vidu prava na povraćaj dela plaćenog poreza na dohodak građana po osnovu zarade novozaposlenog lica, u procentu od 65% do 75%, sa 31. decembra 2024. godine na 31. decembar 2025. godine. Ove mere podstičaju za zapošljavanje nezaposlenih lica odnose se na lica koja su na evidenciji kod Nacionalne službe za zapošljavanje, a za veliki broj poslodavaca koji su ih koristili u prethodnom periodu predstavljaju značajnu finansijsku olakšicu u poslovanju. Imajući u vidu da su mere u primeni od 1. jula 2014. godine, odnosno od 1. januara 2016. godine, predlaže se produženje perioda primene poreskih olakšica i za period 2025. godine. Predloženim rešenjem postiže se kontinuitet u korišćenju olakšica i omogućava nastavak njihovog korišćenja i u narednom periodu, što je važno za poslodavce u vezi sa planiranjem troškova poslovanja.

Predloženo je i uređenje poreskog tretmana prihoda fizičkih lica koje ostvare kao pomorci obavljajući poslove na brodovima i drugim plovilima koji viju zastavu strane države. Naime, Udruženje pomoraca Republike Srbije (u daljem tekstu: Udruženje pomoraca) podnelo je Ministarstvu građevinarstva, saobraćaja i

infrastrukture, Ministarstvu finansija, Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja i Ministarstvu zdravlja inicijativu za rešavanje statusa pomoraca koji obavljaju poslove na brodovima i drugim plovilima koji plove pod zastavom strane države. U toj inicijativi dat je predlog koji se odnosi na uređenje sveukupnog statusa pomoraca na međunarodnoj plovidbi uz isticanje svih specifičnosti njihovog položaja kao i na međunarodne konvencije u oblasti pomorstva. U tom smislu, imajući u vidu specifičnost njihovog radnog angažovanja kod inostranih poslodavaca, vreme provedeno na brodovima i drugim plovilima u međunarodnoj plovidbi, period boravka u Republici Srbiji, prateće troškove kao i druge okolnosti koje utiču na visinu prihoda koje ostvaruju, inicirali su da se uredi poreski tretman prihoda koje ostvaruju u svojstvu pomorca, kao i da se uredi njihova prava iz socijalnog osiguranja. S tim u vezi, imajući u vidu strateška dokumenta Republike Srbije o razvoju vodnog saobraćaja, ovim zakonom predloženo je uređenje poreskog tretmana prihoda pomoraca po osnovu obavljanja poslova na brodovima i drugim plovilima koji plove pod zastavom strane države.

Osnovna sadržina predloženih izmena i dopuna Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS”, br. 24/01, 80/02, 80/02 – dr. zakon, 135/04, 62/06, 65/06 – ispravka, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 – US, 93/12, 114/12 – US, 47/13, 48/13 – ispravka, 108/13, 57/14, 68/14 – dr. zakon, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22 i 92/23 – u daljem tekstu: Zakon) odnosi se na:

- povećanje neoporezivog iznosa zarade sa 25.000 dinara na 28.423 dinara mesečno;
- uređenje poreskog tretmana prihoda pomoraca, po osnovu obavljanja poslova na brodovima i drugim plovilima koji viju zastavu strane države;
- produženje perioda primene postojećih olakšica za zapošljavanje novih lica.

• *Razmatrane mogućnosti da se problemi reše i bez donošenja ovog zakona*

Imajući u vidu da je reč o elementima sistema i politike javnih prihoda koji se, saglasno odredbama Zakona o budžetskom sistemu („Službeni glasnik RS”, br. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – ispravka, 108/13, 142/14, 68/15 – dr. zakon, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 118/21 – dr. zakon, 138/22 i 92/23) uvode zakonom, to znači da se izmene i dopune tih elemenata mogu vršiti samo zakonom. Prema tome, kako se materija koja se uređuje ovim zakonom odnosi na oporezivanje prihoda građana i spada u zakonodavnu regulativu, nije razmatrano, niti je bilo osnova za razmatranje njenog uređenja drugim zakonom ili podzakonskim aktom.

• *Zašto je donošenje ovog zakona najbolji način za rešavanje problema*

S obzirom da se radi o zakonskoj materiji, postojeća zakonska rešenja jedino je i moguće menjati i dopunjavati donošenjem zakona, tj. izmenama i dopunama Zakona.

Uređivanjem poreskopravne materije zakonom, daje se doprinos pravnoj sigurnosti i obezbeđuje se javnosti dostupnost u pogledu vođenja poreske politike, s obzirom da se ovaj zakon kao opšti pravni akt objavljuje i stvara jednaka prava i obaveze za sve subjekte koji se nađu u istoj poreskopravnoj situaciji.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Uz član 1.

Izmenama člana 15a Zakona vrši se povećanje neoporezivog iznosa zarade sa 25.000 na 28.423 dinara mesečno.

Uz član 2.

Izmenom člana 18. Zakona vrši se povećanje neoporezivog iznosa dnevnice za službeno putovanje u inostranstvo sa 50 evra na 90 evra dnevno.

Uz čl. 3. i 4.

U vezi sa čl. 21v i 21d Zakona, kojima se uređuje pravo poslodavca na povraćaj dela plaćenog poreza na zaradu, u procentu od 65% do 75% po osnovu zarade novozaposlenih lica, predlaže se produženje perioda primene postojećih poreskih olakšica. Kako olakšice ističu zaključno sa 31. decembrom 2024. godine, predlaže se produženje perioda njihove primene do 31. decembra 2025. godine.

Uz član 5.

Izmenama i dopunama Zakona, dodaje se novi član 84v, kojim se uređuje poreski tretman prihoda pomoraca, koje ostvaruju obavljanjem poslova na brodovima i drugim plovilima koji plove pod zastavom strane države. Novododatim članom uređuje se pojam prihoda pomoraca, poreski obveznik, način dokazivanja broja dana provedenih na brodovima i drugim plovilima i vrsta poslova koje je obveznik obavljao, način utvrđivanja visine prihoda, oporezivi prihod, kao i lica koja su oslobođena od plaćanja poreza na prihode pomoraca.

Uz član 6.

Prihodi pomoraca, saglasno predloženoj dopuni člana 86. Zakona, oporezuju se po stopi od 10%.

Uz član 7.

Izmenama i dopunama člana 87. Zakona predlaže se da u prihode koji se oporezuju godišnjim porezom na dohodak građana uračuna i prihod pomoraca iz novododatog člana 84v, kao i način uračunavanja tih prihoda u dohodak za oporezivanje.

Uz član 8.

Dopune člana 89a Zakona, koji se odnosi na poreski kredit na račun godišnjeg poreza na dohodak građana, koji se ostvaruje po osnovu ulaganja u alternativni investicioni fond, odnosno u kupovinu investicione jedinice alternativnog investicionog fonda, odnose se na gubitak prava na poreski kredit u slučaju otuđenja akcija ili udela u alternativnom investicionom fondu, odnosno investicionih jedinica alternativnog investicionog fonda.

Uz član 9.

Dopunom člana 95. Zakona uređuju se rokovi za podnošenje poreske prijave za prihode pomoraca. Predlaže se da se poreska prijava za prihode pomoraca podnosi najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu, dok za obveznike koji se nalaze na plovidbi u periodu od 1. januara do 31. marta tekuće godine, rok za podnošenje poreske prijave je 15 dana od dana prvog iskrcavanja u toj godini.

Uz član 10.

Dopunom člana 100a Zakona predlaže se da se porez na prihode pomoraca utvrđuje i plaća na oporezivi prihod za kalendarsku godinu.

Uz član 11.

Prelazna odredba u vezi sa usklađivanjem neoporezivog iznosa zarade godišnjim indeksom potrošačkih cena.

Uz član 12.

Prelazna odredba u vezi sa godišnjim porezom na dohodak građana.

Uz član 13.

Precizira se početak primene ovog zakona.

Uz član 14.

Predlaže se da ovaj zakon stupi na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

Očekuje se da će po osnovu povećanja mesečnog neoporezivog iznosa zarade i produžavanja primene olakšica po osnovu zarade novozaposlenih, biti smanjeni prihodi ukupno po osnovu poreza na zarade i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje od 14,5 milijardi dinara, što se smatra opravdanim imajući u vidu efekte podsticanja zapošljavanja i prevođenje nelegalnog rada fizičkih lica u legalne tokove.

Ključna pitanja za analizu postojećeg stanja i pravilno definisanje promene koja se predlaže

1) Koji pokazatelji se prate u oblasti, koji su razlozi zbog kojih se ovi pokazatelji prate i koje su njihove vrednosti? Da li se u predmetnoj oblasti sprovodi ili se sprovodio dokument javne politike ili propis? Predstaviti rezultate sprovođenja tog dokumenta javne politike ili propisa i obrazložiti zbog čega dobijeni rezultati nisu u skladu sa planiranim vrednostima.

Osnovni dokumenti javnih politika koji se sprovode su Revidirana fiskalna strategija za 2024. godinu sa projekcijama za 2025. i 2026. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 86/23 – u daljem tekstu: Revidirana fiskalna strategija), Fiskalna strategija za 2025. godinu sa projekcijama za 2026. i 2027. godinu (u daljem tekstu: Fiskalna strategija) i Program ekonomskih reformi za period od 2024. do 2026. godine (u daljem tekstu: Program ekonomskih reformi). Pored njih sprovodi se i Strategija razvoja vodnog saobraćaja Republike Srbije od 2015. do 2025. godine („Službeni glasnik RS”, br. 3/15 i 66/20 - u daljem tekstu: Strategija razvoja vodnog saobraćaja).

U pogledu fiskalnog okvira za period od 2025. do 2027. godine predviđen je nastavak smanjenja ukupnog poreskog opterećenja rada, čime se dodatno rasterećuje privreda, odnosno povećava konkurentnost privatnog sektora.

Izmene i dopune Zakona u prethodnom periodu bile su, između ostalog, usmerene na smanjenje poreskog opterećenja prihoda koje fizička lica ostvare po osnovu rada. U tom smislu, u poslednjih pet godina vršeno je povećanje neoporezivog iznosa zarade, i to 2019. godine Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS”, broj 86/19) sa 15.300 na 16.300 dinara mesečno, 2020. godine Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS”, broj 153/20) sa 16.300 na 18.300 dinara mesečno, 2021. godine Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS”, broj 118/21) sa 18.300 dinara na 19.300 dinara mesečno, 2022. godine Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS”, broj 138/22) sa 19.300 dinara na

21.712 dinara mesečno, a 2023. godine Zakonom o izmenama Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS”, broj 92/23) sa 21.712 dinara na 25.000 dinara mesečno. Predloženim izmenama i dopunama Zakona vrši se dalje fiskalno rasterećenje prihoda od rada povećanjem neoporezivog iznosa sa 25.000 dinara na 28.423 dinara mesečno, sa primenom počev od 1. januara 2025. godine. Povećanjem neoporezivog iznosa zarade smanjuje se osnovica poreza na zaradu pa i iznos poreza koji se plaća po tom osnovu. Na taj način obezbeđuje se manje fiskalno opterećenje prihoda koje fizička lica ostvare po osnovu rada, tj. po osnovu zarade i lične zarade preduzetnika.

U navedenim fiskalnim strategijama navedeno je da će fiskalna politika u narednom periodu biti fokusirana na nastavak smanjenja ukupnog poreskog opterećenja rada čime se dodatno rasterećuje privreda, odnosno povećava konkurentnost privatnog sektora.

Prema Programu ekonomskih reformi, koji se u velikoj meri oslanja na Fiskalnu strategiju, strukturne reforme, u skladu sa smernicama Evropske komisije, organizovane su u tri ključne oblasti: konkurentnost, održivost i otpornost, ljudski kapital i socijalna politika, a prikazane su u šest strukturnih reformi: 1) unapređenje uslova poslovanja, poslovnog okruženja i tržišta industrijskih i poljoprivrednih proizvoda Republike Srbije, 2) unapređenje regulatornog okvira i infrastrukture za razvoj ekonomije zasnovane na znanju, 3) ozelenjavanje sektora energetike kroz povećanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i unapređenje energetske efikasnosti, 4) ozelenjavanje drumskog i železničkog transporta u Republici Srbiji, 5) obrazovanje za održivi razvoj i radnu spremnost i 6) unapređeni uslovi za veće učešće mladih na tržištu rada.

U Strategiji razvoja vodnog saobraćaja navedena su dva strateška cilja koja su od značaja za razvoj pomorske privrede Republike Srbije, i to: 1) usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije, kao i međunarodnim konvencijama usvojenim pod okriljem IMO i Međunarodne organizacije rada kojima se uređuju zahtevi u odnosu na bezbednost i sigurnost plovidbe, kao i sprečavanje zagađenja morske sredine i 2) podizanje nivoa obrazovanosti i kvaliteta domaćih pomoraca, kao i njihove konkurentnosti na međunarodnom tržištu rada.

U okviru drugog strateškog cilja Strategije razvoja vodnog saobraćaja, navedeno je da u Republici Srbiji postoji sve veća zainteresovanost za rad na pomorskim brodovima, prevashodno zato što se radi o jednoj od bolje plaćenih profesija. Na osnovu visokih zarada, pomorci izdržavaju svoje porodice, ali posledično i podstiču povećanje nivoa potrošnje unutar Republike Srbije. Navedeno je da je potrebno preduzeti odgovarajuće mere koje će podstaći zapošljavanje u ovom sektoru, ali istovremeno podići nivo zaštite na radu pomoraca. S tim u vezi, kao jedna od mera koja će podstaći još veći rast zainteresovanosti domaćih državljana za sticanje pomorskih zvanja, ali i povećanje tražnje za pomorcima iz Republike Srbije jeste sprovođenje socijalne reforme za pomorce, kojom će se pomorcima u međunarodnoj plovidbi omogućiti sticanje prava na obavezno penzijsko i zdravstveno osiguranje po povlašćenim uslovima (beneficirani radni staž), kao i oslobađanje od plaćanja poreza na dohodak za pomorce koji provedu u međunarodnoj plovidbi duže od 174 dana. Navodi se da će sprovođenje socijalne reforme, državljane Republike Srbije koji rade kao pomorci učiniti konkurentnijim na svetskom tržištu rada. Osim što će predstavljati podsticajnu meru za opredeljivanje ljudi da za svoju profesiju izaberu ovu vrlo važnu delatnost za globalnu svetsku ekonomiju, ove mere predstavljaju značajan doprinos Republike Srbije aktivnostima Međunarodne pomorske organizacije.

Predloženim izmenama i dopunama Zakona stvaraju se uslovi za postizanje ciljeva koji su postavljeni u navedenim dokumentima javnih politika.

U cilju nastavka smanjenja ukupnog fiskalnog opterećenja rada predloženo je povećanje neoporezivog iznosa zarade sa 25.000 dinara na 28.423 dinara mesečno.

Na ovaj način smanjuje se osnovica poreza na zaradu, sa shodno tome i iznos poreza po tom osnovu. Ovim se obezbeđuje manje fiskalno opterećenje prihoda koje fizička lica ostvaruju po osnovu rada, tj. po osnovu zarade i lične zarade preduzetnika.

Kako bi se postigao kontinuitet u sprovođenju politike zapošljavanja, predloženim izmenama Zakona produžen je period primene postojećih poreskih olakšica za zapošljavanje novih lica u vidu prava na povraćaj dela plaćenog poreza po osnovu zarade novozaposlenog lica u procentu od 65% do 75%, sa 31. decembra 2024. godine na 31. decembar 2025. godine.

Izmenama i dopunama Zakona predlaže se uređenje oporezivanja prihoda koje ostvare pomorci - članovi posade ili fizička lica koja obavljaju druge poslove kao pomoćno osoblje na brodovima i drugim plovilima koji plovo pod zastavom strane države. Predlaže se da se prihodi pomoraca oporezuju po stopi od 10%. Pomorci koji obavljaju poslove na brodovima i drugim plovilima duže od 174 dana u kalendarskoj godini oslobođeni su od plaćanja poreza na dohodak građana po osnovu tih prihoda. Visina prihoda pomoraca po vrsti poslova koje obavljaju utvrđuje se na dnevnom nivou, podzakonskim aktom koji donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja, uzimajući u obzir prihvaćene međunarodne standarde. Predložen je rok za podnošenje poreske prijave, na način da se ona podnosi najkasnije do 31. marta tekuće godine za prihode ostvarene u prethodnoj godini, a za pomorce koji se u tom periodu nalaze na plovidbi u roku od 15 dana od dana prvog iskrcavanja u toj godini. Broj dana provedenih na plovidbi i vrsta poslova koje je obveznik obavljao dokazuju se na osnovu podataka iz pomorske knjižice.

Imajući u vidu da se inicijativom Udruženja pomoraca, između ostalog, predlaže dopuna propisa kojima se uređuju pomorska plovidba, porez na dohodak građana i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje, obrazovana je Radna grupa za utvrđivanje statusa, prava, obaveza i ocenu osnovanosti inicijative pomoraca u vezi sa njihovim statusom u kojem su se našli nakon izdavanja privremenih poreskih rešenja (u daljem tekstu: Radna grupa), sastavljena od predstavnika Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, Ministarstva finansija, Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Ministarstva zdravlja, Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje, Poreske uprave i Udruženja pomoraca Republike Srbije. Radna grupa je formirana sa zadatkom da se analizira postojeći status pomoraca, odnosno državljana Republike Srbije koji rade na pomorskim brodovima koji viju zastave strane države i da se donese zaključak o osnovanosti inicijative Udruženja pomoraca u kojoj su dati predlozi za dopunu propisa kojima se uređuju pomorska plovidba, porez na dohodak građana i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje. Očekuje se da predložena rešenja imaju pozitivan efekat u smislu da utiču na svest obveznika o poštovanju zakonske obaveze u pogledu prijavljivanja prihoda koje ostvaruju po predmetnim osnovima i s tim u vezi plaćanja poreza na dohodak građana, kao i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje.

2) Koji su važeći propisi i dokumenti javnih politika od značaja za promenu koja se predlaže i u čemu se taj značaj ogleda?

Osnovni dokumenti javnih politika koji su od značaja za predložene izmene su Revidirana fiskalna strategija, Fiskalna strategija, Program ekonomskih reformi i Strategija razvoja vodnog saobraćaja.

Kako je Revidiranom fiskalnom strategijom i Fiskalnom strategijom predviđen nastavak smanjenja ukupnog poreskog opterećenja rada, predloženo je povećanje neoporezivog iznosa zarade sa 25.000 dinara na 28.423 dinara mesečno. Na ovaj način utiče se na smanjenje poreske osnovice, pa i iznos poreza koji se plaća, kao i na smanjenje poreskog opterećenja po osnovu zarade, odnosno prihoda po osnovu rada. Pored toga, predloženim produženjem postojećih olakšica za zapošljavanje i u

narednom periodu omogućava se da poslodavci koji ih koriste smanje fiskalno opterećenje zarada i troškove po osnovu zarada zaposlenih za koje koriste olakšice.

U Programu ekonomskih reformi u vezi sa fiskalnim projekcijama u periodu 2024-2026. godine, navedeno je, između ostalog, da je kod poreza na zarade ključna borba protiv sive ekonomije, s obzirom na znatan broj neprijavljenih radnika i isplate zarada „na ruke”. S tim u vezi, očekuje se da će poresko rasterećenje prihoda po osnovu rada doprineti smanjivanju broja zaposlenih u sivoj zoni i da će podstaći njihovo prevođenje u status formalno zaposlenih.

Produženjem perioda važenja postojećih poreskih olakšica za zapošljavanje novozaposlenih lica stvaraju se uslovi za podsticaj zapošljavanju i za efikasniju borbu protiv sive ekonomije. Postojeće poreske olakšice su koncipirane na način da daju podsticaj zapošljavanju novih lica kroz povraćaj dela plaćenih poreza po osnovu zarade novozaposlenog lica. Ove olakšice su u sadejstvu sa istovrsnim olakšicama koje su propisane u oblasti doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, čiji je period primene produžen saglasno zakonu kojim se uređuje oblast doprinosa. Na ovaj način se stvaraju uslovi za kontinuitet u sprovođenju politike zapošljavanja.

Uređivanjem oporezivanja prihoda pomoraca očekuje se pozitivan efekat na prijavljivanje prihoda i plaćanje poreza na dohodak građana, kao i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje čije plaćanje je jedan od uslova za ostvarivanje prava iz obaveznog socijalnog osiguranja.

3) Da li su uočeni problemi u oblasti i na koga se oni odnose?
Predstaviti uzroke i posledice problema.

Postojeće poreske olakšice za zapošljavanje, imajući u vidu povoljne uslove za njihovo korišćenje, mogle bi da budu korišćene u većem obimu, pa je predloženo produženje perioda njihovog važenja sa 2024. godine na 2025. godinu.

U inicijativi koju je podnelo Udruženje pomoraca ističe se da je potrebno urediti specifičnost položaja pomoraca na međunarodnoj plovidbi, što se, između ostalog, reflektuje i na poreski tretman prihoda koje ostvaruju po tom osnovu, kao i na njihove obaveze po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje i prava iz socijalnog osiguranja. Kao deo rešenja, u inicijativi se navodi da je potrebno urediti oporezivanje prihoda pomoraca uzimajući u obzir specifičnost posla koji obavljaju pomorci na brodovima i drugim plovilima koji plove pod zastavom strane države.

4) Koja se promena predlaže? Da li je promena zaista neophodna i u kom obimu?

Predlaže se povećanje neoporezivog iznosa zarade sa 25.000 dinara na 28.423 dinara mesečno, što će dovesti do smanjenja fiskalnog opterećenja prihoda po osnovu rada. Propisivanje višeg neoporezivog iznosa zarade je u skladu sa opredeljenim ciljevima iz Revidirane fiskalne strategije, Fiskalne strategije i Programa ekonomskih reformi.

Predloženo je i produženje perioda primene postojećih poreskih olakšica za zapošljavanje novih lica u vidu prava na povraćaj dela plaćenog poreza po osnovu zarade novozaposlenog lica u procentu od 65% do 75%, sa 31. decembra 2024. godine na 31. decembar 2025. godine. Ove mere podsticaja za zapošljavanje nezaposlenih lica odnose se na lica koji su na evidenciji kod Nacionalne službe za zapošljavanje, i za veliki broj poslodavaca koji su ih koristili u prethodnom, odnosno koriste u tekućem periodu predstavlja značajnu finansijsku olakšicu u poslovanju.

Prema podacima Poreske uprave ove olakšice je koristilo u 2021. godini oko 21.600 poslodavaca za oko 66.700 zaposlenih, u 2022. godini oko 21.100 poslodavaca za oko 63.100 zaposlenih, u 2023. godini oko 20.000 poslodavaca za zapošljavanje oko 56.000 fizičkih lica, a u prvoj polovini 2024. godine 15.500 poslodavaca za oko 41.300 zaposlenih.

Olakšica	2021. godina		2022. godina	
	Broj poslodavaca	Broj fizičkih lica	Broj poslodavaca	Broj fizičkih lica
21v ZPDG i 45. ZDOSO (ukupno)	19.940	55.802	19.668	53.845
21d ZPDG i 45v ZDOSO (OL 21)	1.630	10.891	1.495	9.334

Olakšica	2023. godina		01.2024 - 06.2024. godine	
	Broj poslodavaca	Broj fizičkih lica	Broj poslodavaca	Broj fizičkih lica
21v ZPDG i 45. ZDOSO (ukupno)	18.765	47.713	14.493	35.412
21d ZPDG i 45v ZDOSO (OL 21)	1.317	8.263	1.009	5.881

Imajući u vidu navedene podatke, u pogledu broja poslodavaca koji su koristili olakšice i broja zaposlenih po osnovu čijeg zapošljavanja su poslodavci koristili olakšice, u 2021. i 2022. godini nije bilo većih promena. Imajući u vidu da je u 2022. godini došlo do određenog smanjenja broja poslodavaca koji su koristili olakšice i broja zaposlenih po osnovu čijeg zapošljavanja su bile korišćene, ističemo da su u 2022. godini (shodno Zakonu o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana - „Službeni glasnik RS”, broj 118/21), u cilju daljeg podsticanja zapošljavanja, u primeni dve nove olakšice. Naime, uvedena je nova olakšica za poslodavce po osnovu zarade novozaposlenog lica (oslobađanje od obaveze plaćanja 70% poreza iz zarade novozaposlenog lica), kao i olakšica po osnovu zarade lica koja su neposredno angažovana na poslovima istraživanja i razvoja (oslobađanje od plaćanja 70% poreza iz zarade lica koja su neposredno angažovana na poslovima istraživanja i razvoja).

Predloženim zakonskim rešenjem postiže se kontinuitet u korišćenju olakšica, što je naročito važno za poslodavce u planiranju troškova poslovanja.

U Strategiji razvoja vodnog saobraćaja navedeno je da Republika Srbija daje preko 5000 srpskih državljana koji u svojstvu pomoraca rade na pomorskim brodovima pod stranom zastavom. Kako se navodi, među pomorcima je najveći broj lica koji rade kao tzv. belo osoblje na putničkim kruzerima. S druge strane, zvanična evidencija pokazuje da je Republika Srbija od 2003. godine dala oko 500 oficira, zapovednika i upravitelja mašina koji rade na pomorskim brodovima. Ako se ima u vidu da se u upisnicima pomoraca kojima su izdata pomorska ovlašćenja Crne Gore pojavljuje značajan broj pomoraca koji su državljani Republike Srbije, jasno je da je broj aktivnih pomoraca daleko veći i procenjuje se na blizu 1.500 i 2.000 srpskih državljana koji su stekli profesionalna zvanja pomoraca. S tim u vezi, od velikog značaja je uređenje oporezivanja prihoda koje ostvare fizička lica – članovi posade ili lica koje obavlja druge poslove kao pomoćno osoblje na brodovima i drugim plovilima koji plove pod zastavom strane države.

5) Na koje ciljne grupe će uticati predložena izmena? Utvrditi i predstaviti ciljne grupe na koje će promena imati neposredan odnosno posredan uticaj.

Predložena rešenja uticaće na poslodavce, kako na fizička lica koja nisu zaposlena i radno angažovana, tako i na ona koja su zaposlena.

Kroz povećanje neoporezivog iznosa zarade stvoriće se uslovi za dalje fiskalno rasterećenje zarade, čime se stvaraju pretpostavke za stimulisanje novih zapošljavanja i smanjenja nezaposlenosti.

Takođe, produženjem postojećih olakšica poslodavcima iz privatnog sektora daje se mogućnost da nastave sa korišćenjem postojećih fiskalnih podsticaja, u cilju stvaranja pretpostavki kako bi se investiralo u radna mesta i zapošljavalo više lica. Ovim olakšicama u narednom periodu omogućava se zapošljavanje novih lica, a poslodavcima smanjenje troškova po osnovu njihovih zarada jer se poresko oslobođenje ostvaruje kao pravo na povraćaj dela plaćenog poreza na zarade.

Pored toga, predložena rešenja će imati uticaj na pomorce u pogledu uređivanja oporezivanja prihoda koje ostvare po osnovu obavljanja poslova na brodovima u međunarodnoj plovidbi.

6) Da li postoje važeći dokumenti javnih politika kojima bi se mogla ostvariti željena promena i o kojim dokumentima se radi?

Ne postoje važeći dokumenti javnih politika kojima bi se mogla u potpunosti ostvariti promena predložena ovim zakonom.

7) Da li je promenu moguće ostvariti primenom važećih propisa?

S obzirom da se radi o zakonskoj materiji, određena postojeća zakonska rešenja jedino je i moguće menjati i dopunjavati donošenjem zakona. Primenom važećih propisa nemoguće je ostvarivanje željenih izmena u potpunosti, što je i razlog za donošenje ovog zakona.

8) Kvantitativno (numerički, statistički) predstaviti očekivane trendove u predmetnoj oblasti, ukoliko se odustane od intervencije („status quo”).

U slučaju nedonošenja ovog zakona bilo bi onemogućeno dalje fiskalno rasterećenje zarada, a uticalo bi se destimulativno i na zapošljavanje novih lica. Takođe, uticalo bi se na mogućnost smanjenja troškova po osnovu zarada kod poslodavaca koji koriste ili bi koristili predmetne olakšice, kao i na stvaranje podsticajnog okruženja za poslovanje privrednih subjekata.

9) Kakvo je iskustvo u ostvarivanju ovakvih promena u poređenju sa iskustvom drugih država, odnosno lokalnih samouprava (ako je reč o javnoj politici ili aktu lokalne samouprave)?

U ovom trenutku nije moguće primeniti iskustvo drugih država, imajući u vidu da se radi o doprinosu stvaranju podsticajnog okruženja za poslovanje privrednih subjekata različitim olakšicama koje su prilagođene potrebama domaćeg privrednog ambijenta.

Ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva

1) Zbog čega je neophodno postići željenu promenu na nivou društva? (odgovorom na ovo pitanje definiše se opšti cilj).

Kao glavni ciljevi i smernice ekonomske politike u narednom periodu, imajući u vidu pomenuta osnovna dokumenta javne politike, opredeljeno je da će fiskalna politika u narednom periodu biti fokusirana na nastavak smanjenja ukupnog poreskog opterećenja rada čime se dodatno rasterećuje privreda, odnosno povećava konkurentnost privatnog sektora. Mere fiskalne prirode koje su obuhvaćene kroz predložene izmene zakona predstavljaju aktivnosti čiji normativni okvir treba da stvori uslove za planirano stvaranje povoljnog poslovnog ambijenta za poslovanje privrednih subjekata i povećanje zaposlenosti.

2) Šta se predmetnom promenom želi postići? (odgovorom na ovo pitanje definišu se posebni ciljevi, čije postizanje treba da dovode do ostvarenja opšteg cilja. U odnosu na posebne ciljeve, formulišu se mere za njihovo postizanje).

Predmetnom promenom je potrebno doprineti dodatnom rasterećenju privrede, povećanju konkurentnosti nacionalne ekonomije, stvaranju uslova za privredni rast i razvoj, kreiranju novih radnih mesta i borbi protiv sive ekonomije.

3) Da li su opšti i posebni ciljevi usklađeni sa važećim dokumentima javnih politika i postojećim pravnim okvirom, a pre svega sa prioritarnim ciljevima Vlade?

Opšti i posebni ciljevi su usklađeni sa važećim dokumentima javnih politika, i to prvenstveno sa Revidiranom fiskalnom strategijom, Fiskalnom strategijom i Programom ekonomskih reformi, kao i Strategijom razvoja vodnog saobraćaja.

4) Na osnovu kojih pokazatelja učinka će biti moguće utvrditi da li je došlo do ostvarivanja opštih odnosno posebnih ciljeva?

Ostvarivanje opštih, odnosno posebnih ciljeva moći će da se oceni praćenjem kretanja zaposlenosti, kao i brojem poslodavaca koji koriste ili započinju sa korišćenjem olakšica.

Ključna pitanja za identifikovanje opcija javnih politika

1) Koje relevantne opcije (alternativne mere, odnosno grupe mera) za ostvarenje cilja su uzete u razmatranje? Da li je razmatrana „status quo” opcija?

„Status quo” opcija nije razmatrana, imajući u vidu da je potrebno dalje fiskalno rasterećenje prihoda po osnovu rada i stvaranje podsticajnog okruženja za poslovanje privrednih subjekata. U odabiru opcija tražilo se najoptimalnije rešenje za ostvarenje postavljenih ciljeva.

2) Da li su, pored regulatornih mera, identifikovane i druge opcije za postizanje željene promene i analizirani njihovi potencijalni efekti?

S obzirom na to da su predložena rešenja normativnog karaktera, ne postoji mogućnost da se postavljeni ciljevi ostvare bez donošenja zakona, pa nisu razmatrane druge opcije.

3) Da li su, pored restriktivnih mera (zabrane, ograničenja, sankcije i slično) ispitane i podsticajne mere za postizanje posebnog cilja?

Sve predložene izmene su podsticajnog karaktera. Produženjem perioda važenja postojećih olakšica dao bi se dodatni podsticaj poslodavcima da zapošljavaju nova lica. Povećanjem neoporezivog dela zarade smanjilo bi se poresko opterećenje zarada.

4) Da li su u okviru razmatranih opcija identifikovane institucionalno upravljačko organizacione mere koje je neophodno sprovesti da bi se postigli posebni ciljevi?

U okviru predloženih rešenja nisu identifikovane institucionalno upravljačko organizacione mere.

5) Da li se promena može postići kroz sprovođenje informativno-edukativnih mera?

S obzirom da se radi o zakonskoj materiji, određena postojeća zakonska rešenja jedino je i moguće menjati i dopunjavati donošenjem zakona. Promena se ne može postići sprovođenjem informativno-edukativnih mera.

6) Da li ciljne grupe i druge zainteresovane strane iz civilnog i privatnog sektora mogu da budu uključene u proces sprovođenja javne politike, odnosno propisa ili se problem može rešiti isključivo intervencijom javnog sektora?

Imajući u vidu da su predložena rešenja normativna materija, nema mogućnosti da se željeni ciljevi postignu bez donošenja zakona, odnosno bez intervencije javnog sektora.

7) Da li postoje raspoloživi, odnosno potencijalni resursi za sprovođenje identifikovanih opcija?

Nadležni organi poseduju resurse za sprovođenje predloženih izmena.

8) Koja opcija je izabrana za sprovođenje i na osnovu čega je procenjeno da će se tom opcijom postići željena promena i ostvarenje utvrđenih ciljeva?

Smanjenjem fiskalnog opterećenja prihoda po osnovu rada i produženjem perioda primene podsticajnih mera postiglo bi se dalje stvaranje povoljnog ambijenta za poslovanje privrednih subjekata.

Ključna pitanja za analizu finansijskih efekata

1) Kakve će efekte izabrana opcija imati na javne prihode i rashode u srednjem i dugom roku?

Povećanje neoporezivog iznosa zarade i produženje perioda primene podsticajne mere oslobođenja od plaćanja poreza na zarade imaće negativan efekat na budžetske prihode, ali se očekuje da kroz povećanje zarada i rast zaposlenosti i s tim u vezi plaćanjem javnih prihoda bude nadoknađen ovaj gubitak.

2) Da li je finansijske resurse za sprovođenje izabrane opcije potrebno obezbediti u budžetu, ili iz drugih izvora finansiranja i kojih?

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije.

3) Kako će sprovođenje izabrane opcije uticati na međunarodne finansijske obaveze?

/

4) Koliki su procenjeni troškovi uvođenja promena koji proističu iz sprovođenja izabrane opcije (osnivanje novih institucija, restrukturiranje postojećih institucija i obuka državnih službenika) iskazani u kategorijama kapitalnih troškova, tekućih troškova i zarada?

/

5) Da li je moguće finansirati rashode izabrane opcije kroz redistribuciju postojećih sredstava?

/

6) Kakvi će biti efekti sprovođenja izabrane opcije na rashode drugih institucija?

/

Ključna pitanja za analizu ekonomskih efekata

1) Koje troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati privredi, pojedinoj grani, odnosno određenoj kategoriji privrednih subjekata?

Predloženo rešenje u delu povećanja neoporezivog iznosa zarade imaće za posledicu smanjenje troškova u privredi jer se primenom te mere omogućava manje fiskalno opterećenje prihoda po osnovu rada.

Pored toga, predloženim produženjem perioda primene postojećih olakšica za zapošljavanje takođe će se uticati na smanjenje troškova u privredi, tj. za poslodavce koji budu koristili te mere.

2) Da li izabrana opcija utiče na konkurentnost privrednih subjekata na domaćem i inostranom tržištu (uključujući i efekte na konkurentnost cena) i na koji način?

Smanjenjem fiskalnog opterećenja prihoda po osnovu rada i produženjem perioda primene postojećih olakšica za zapošljavanje poslodavci će imati manji trošak poslovanja, što bi trebalo da ima povoljan efekat na konkurentnost privrednih subjekata na domaćem i inostranom tržištu.

3) Da li izabrane opcije utiču na uslove konkurencije i na koji način?

Predložene izmene bi trebalo da imaju povoljan uticaj na konkurentnost privrednih subjekata na domaćem i inostranom tržištu.

4) Da li izabrana opcija utiče na transfer tehnologije i/ili primenu tehničko-tehnoloških, organizacionih i poslovnih inovacija i na koji način?

Produženje perioda primene postojećih olakšica trebalo bi da podsticajno utiče na razvoj inovacionih delatnosti, kao i delatnosti istraživanja i razvoja.

5) Da li izabrana opcija utiče na društveno bogatstvo i njegovu raspodelu i na koji način?

/

6) Kakve će efekte izabrana opcija imati na kvalitet i status radne snage (prava, obaveze i odgovornosti), kao i prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca?

Predmetnim zakonom ne uređuje se radnopravni status zaposlenih i poslodavaca.

Jedan od ciljeva izmena zakona je borba protiv „sive ekonomije”, odnosno stvaranje uslova za efikasnije suzbijanje nelegalnog rada fizičkih lica podsticanjem zapošljavanja. Postojeće olakšice za zapošljavanje kojima je produžen period primene pomoći će u ostvarenju tog cilja.

Ključna pitanja za analizu efekata na društvo

1) Kolike troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati građanima?

Predložena zakonska rešenja ne stvaraju dodatne troškove građanima i privredi.

Predloženo rešenje u delu povećanja neoporezivog iznosa zarade imaće za posledicu smanjenje troškova u privredi jer se primenom te mere omogućava manje fiskalno opterećenje prihoda po osnovu rada.

Pored toga, predloženim produženjem perioda primene postojećih poreskih olakšica takođe će se uticati na smanjenje troškova u privredi, tj. za poslodavce koji budu koristili te mere.

2) Da li će efekti realizacije izabrane opcije štetno uticati na neku specifičnu grupu populacije i da li će to negativno uticati na uspešno sprovođenje te opcije, kao i koje mere treba preduzeti da bi se ovi rizici sveli na minimum?

Predložena rešenja nisu koncipirana tako da podstiču neku specifičnu grupu populacije i imaju za cilj razvoj povoljnog poslovnog ambijenta za poslovanje privrednih subjekata.

3) Na koje društvene grupe, a posebno na koje osetljive društvene grupe, bi uticale mere izabrane opcije i kako bi se taj uticaj ogledao (pre svega na siromašne i socijalno isključene pojedince i grupe, kao što su osobe sa invaliditetom, deca, mladi, žene, stariji preko 65 godina, pripadnici romske nacionalne manjine, neobrazovani, nezaposleni, izbegla i interno raseljena lica i stanovništvo ruralnih sredina i druge osetljive društvene grupe)?

/

4) Da li bi i na koji način izabrana opcija uticala na tržište rada i zapošljavanje, kao i na uslove za rad (npr. promene u stopama zaposlenosti, otpuštanje tehnoloških viškova, ukinuta ili novoformirana radna mesta, postojeća prava i obaveze radnika, potrebe za prekvalifikacijama ili dodatnim obukama koje nameće tržište rada, rodnu ravnopravnost, ranjive grupe i oblike njihovog zapošljavanja i slično)?

Predložena rešenja ne stvaraju troškove ni građanima ni privredi, s obzirom da imaju za cilj dalje stvaranje uslova za priliv investicija, zapošljavanje i privredni rast kroz obezbeđivanje povoljnijih uslova privređivanja rasterećenjem privrednih subjekata.

Pored toga, predloženim rešenjima podstiče se legalno zapošljavanje i samim tim poboljšanje položaja lica koja su nezaposlena.

5) Da li izabrane opcije omogućavaju ravnopravan tretman, ili dovode do direktne ili indirektno diskriminacije različitih kategorija lica (npr. na osnovu nacionalne pripadnosti, etničkog porekla, jezika, pola, rodnog identiteta, invaliditeta, starosne dobi, seksualne orijentacije, bračnog statusa ili drugih ličnih svojstava)?

S obzirom da porez na dohodak građana plaćaju, u skladu sa Zakonom, fizička lica koja ostvaruju dohodak, predložena rešenja omogućavaju ravnopravan tretman fizičkih lica i ne dovode do diskriminacije različitih kategorija lica.

6) Da li bi izabrana opcija mogla da utiče na cene roba i usluga i životni standard stanovništva, na koji način i u kojem obimu?

/

7) Da li bi se realizacijom izabranih opcija pozitivno uticalo na promenu socijalne situacije u nekom određenom regionu ili okrugu i na koji način?

Predložena rešenja nisu koncipirana tako da podstiču razvoj određenog regiona, već tako da se primenjuju na celokupnoj teritoriji Republike Srbije.

8) Da li bi se realizacijom izabrane opcije uticalo na promene u finansiranju, kvalitetu ili dostupnosti sistema socijalne zaštite, zdravstvenog sistema ili sistema obrazovanja, posebno u smislu jednakog pristupa uslugama i pravima za osetljive grupe i na koji način?

Ne očekuje se uticaj na promene u finansiranju, kvalitetu ili dostupnosti sistema socijalne zaštite, zdravstvenog sistema ili sistema obrazovanja.

Ključna pitanja za analizu upravljačkih efekata

1) Da li se izabranom opcijom uvode organizacione, upravljačke ili institucionalne promene i koje su to promene?

Izabranom opcijom ne uvode se organizacione, upravljačke ili institucionalne promene.

2) Da li postojeća javna uprava ima kapacitet za sprovođenje izabrane opcije (uključujući i kvalitet i kvantitet raspoloživih kapaciteta) i da li je potrebno preduzeti određene mere za poboljšanje tih kapaciteta?

Poreska uprava ima kapacitet za sprovođenje izabrane opcije, imajući u vidu da se produžava period primene podsticajnih mera koje su već u primeni.

3) Da li je za realizaciju izabrane opcije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje postojećeg državnog organa, odnosno drugog subjekta javnog sektora (npr. proširenje, ukidanje, promene funkcija/hijerarhije, unapređenje tehničkih i ljudskih kapaciteta i sl.) i u kojem vremenskom periodu je to potrebno sprovesti?

Za realizaciju nije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje postojećeg državnog organa, odnosno drugog subjekta javnog sektora.

4) Da li je izabrana opcija u saglasnosti sa važećim propisima, međunarodnim sporazumima i usvojenim dokumentima javnih politika?

Izabrana opcija je u saglasnosti sa važećim propisima, međunarodnim sporazumima i usvojenim dokumentima javnih politika.

- 5) Da li izabrana opcija utiče na vladavinu prava i bezbednost?

Izabranom opcijom povećava se pravna sigurnost obveznika. Definisanjem jasnih uslova za ostvarivanje poreskih olakšica doprinosi se većoj pravnoj sigurnosti poreskih obveznika i izvesnosti u pogledu elemenata poreskoprnog odnosa.

- 6) Da li izabrana opcija utiče na odgovornost i transparentnost rada javne uprave i na koji način?

Izabrana opcija, kojom se jasno uređuje ostvarivanje prava i obaveza obveznika, utiče se na odgovornost i transparentnost rada javne uprave koja u pogledu prava i obaveze iz poreskoprnog odnosa primenjuje odredbe zakona i drugih propisa saglasno načelu zakonitosti.

- 7) Koje dodatne mere treba sprovesti i koliko vremena će biti potrebno da se sprovede izabrana opcija i obezbedi njeno kasnije dosledno sprovođenje, odnosno njena održivost?

Nije potrebno sprovesti dodatne mere, kao i sačinjavanje odgovarajućih uputstava, instrukcija i dr.

Ključna pitanja za analizu rizika

- 1) Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđena podrška svih ključnih zainteresovanih strana i ciljnih grupa? Da li je sprovođenje izabrane opcije prioritet za donosiocce odluka u narednom periodu (Narodnu skupštinu, Vladu, državne organe i slično)?

Predložena rešenja imaju za cilj dalje stvaranje uslova za priliv investicija, zapošljavanje i privredni rast kroz obezbeđivanje povoljnijih uslova privređivanja rasterećenjem privrednih subjekata. Pozitivne posledice donošenja ovog zakona odnose se na stvaranje uslova za zapošljavanje. Pored toga, predloženim rešenjima podstiče se legalno zapošljavanje i samim tim poboljšanje položaja lica koja su nezaposlena.

- 2) Da li su obezbeđena finansijska sredstva za sprovođenje izabrane opcije? Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđeno dovoljno vremena za sprovođenje postupka javne nabavke ukoliko je ona potrebna?

/

- 3) Da li postoji još neki rizik za sprovođenje izabrane opcije?

/

Informacije o sprovedenim konsultacijama:

Prilikom izrade teksta Nacrta zakona sproveden je postupak konsultacija, na kojoj su sve zainteresovane strane imale mogućnost da iznesu svoje predloge, primedbe i sugestije.

U pogledu primene predloženih zakonskih rešenja u toku izrade Nacrta zakona izvršene su konsultacije sa Poreskom upravom, kao relevantnim organom državne uprave od koje je dobijeno pozitivno mišljenje.

Ovaj zakon je u postupku pripreme dostavljen nadležnim ministarstvima i drugim nadležnim organima, tako da je zainteresovanim stranama pružena prilika da se izjasne o predloženom zakonu.

Nacrt zakona objavljen je na sajtu Ministarstva finansija u periodu od 16. do 23. oktobra 2024. godine, kao i na sajtu eKonsultacije.gov.rs u cilju upoznavanja zainteresovanih strana sa predloženim izmenama, te su zainteresovane strane imale mogućnost da dostave eventualne sugestije i primedbe na Nacrt zakona.

Informacije o bitnim elementima administrativnog postupka koji se uređuje propisom:

Predloženim izmenama i dopunama Zakona vrši se izmena postojećih administrativnih postupaka tako što se uvodi novi administrativni postupak.

**VI. PREGLED ODREDBA
ZAKONA O POREZU NA DOHODAK GRAĐANA,
ČIJE SE IZMENE I DOPUNE VRŠE**

Član 15a

Osnovicu poreza na zarade iz čl. 13. do 14b ovog zakona čini isplaćena, odnosno ostvarena zarada.

Osnovicu poreza na zarade čini zarada iz člana 13. st. 1. i 3, čl. 14. do 14b i člana 15b ovog zakona, umanjena za iznos od ~~25.000 dinara~~ 28.423 DINARA za lice koje radi sa punim radnim vremenom.

Za lice koje radi sa nepunim radnim vremenom, umanj enje iz stava 2. ovog člana je srazmerno radnom vremenu tog lica u odnosu na puno radno vreme.

Kad lice ostvaruje puno radno vreme kod dva ili više poslodavaca, umanj enje iz stava 2. ovog člana vrši svaki poslodavac srazmerno radnom vremenu kod poslodavca u odnosu na puno radno vreme, s tim što ukupno umanj enje iznosi ~~25.000 dinara~~ 28.423 DINARA mesečno.

Kad lice ostvaruje nepuno radno vreme kod dva ili više poslodavaca, svaki poslodavac vrši umanj enje srazmerno radnom vremenu kod poslodavca u odnosu na ukupno radno vreme, s tim što zbir umanj enja mora biti manji od ~~25.000 dinara~~ 28.423 DINARA mesečno, odnosno srazmerno ukupnom radnom vremenu lica u odnosu na puno radno vreme.

Izuzetno od st. 1. do 5. ovog člana, osnovicu poreza na zarade lica za koje domaće pravno lice plaća porez saglasno članu 99. stav 3. ovog zakona, čini iznos koji je domaće pravno lice isplatilo poslodavcu iz druge države kao naknadu troškova za rad lica koje je upućeno, odnosno poslato na rad kod domaćeg pravnog lica.

Način i postupak obračunavanja poreza na zarade iz st. 2. do 5. ovog člana i dostavljanje podataka Poreskoj upravi bliže uređuje ministar.

Član 18.

Ne plaća se porez na zarade na primanja zaposlenog od poslodavca po osnovu:

1) naknade dokumentovanih troškova prevoza za dolazak i odlazak sa rada - do visine cene mesečne prevozne karte u javnom saobraćaju, odnosno do visine stvarnih troškova prevoza, a najviše do 5.398 dinara mesečno;

2) dnevnice za službeno putovanje u zemlji - do 3.241 dinara po osnovu cele dnevnice, odnosno do pripadajućeg iznosa za polovinu dnevnice, utvrđene na način i u skladu sa propisima nadležnog državnog organa;

3) dnevnice za službeno putovanje u inostranstvo - do iznosa propisanog od strane nadležnog državnog organa, a najviše do ~~50 evra dnevno~~ 90 EVRA DNEVNO, utvrđene na način i u skladu sa uslovima propisanim od strane nadležnog državnog organa;

4) naknade troškova smeštaja na službenom putovanju, prema priloženom računu;

5) naknade prevoza na službenom putovanju, prema priloženim računima prevoznika u javnom saobraćaju, a kada je, saglasno zakonu, drugim propisima, odnosno aktima odobreno korišćenje sopstvenog automobila za službeno putovanje ili u druge službene svrhe - do iznosa 30% cene po osnovnoj jedinici mere pogonskog goriva pomnoženog s brojem jedinica mere pogonskog goriva koje je potrošeno, a najviše do 9.449 dinara mesečno;

6) dnevne naknade koju ostvaruju pripadnici Vojske Srbije u vezi sa vršenjem službe, saglasno propisima koji uređuju Vojsku Srbije;

7) solidarne pomoći za slučaj bolesti, zdravstvene rehabilitacije ili invalidnosti zaposlenog ili člana njegove porodice - do 53.986 dinara;

8) poklona deci zaposlenih, starosti do 15 godina, povodom Nove godine i Božića - do 13.497 dinara godišnje po jednom detetu;

9) jubilarne nagrade zaposlenima, u skladu sa zakonom koji uređuje rad - do 26.991 dinara godišnje;

9a) pomoći u slučaju smrti člana porodice zaposlenog - do 94.472 dinara;

10) novčane pomoći koja služi za lečenje zaposlenog u zemlji ili inostranstvu, u visini stvarnih troškova lečenja, dokumentovano računima zdravstvene ustanove koja je lečenje izvršila, kao i dokumentovani troškovi prevoza i smeštaja za potrebe lečenja tog lica;

11) sopstvenih akcija, opcija na sopstvene akcije ili sopstvenih udela poslodavca ili akcija, opcija na akcije ili udela sa poslodavcem povezanog lica (u daljem tekstu: sopstvene akcije) koje zaposleni stekne bez naknade ili po povlašćenju ceni od poslodavca;

12) solidarne pomoći za slučaj rođenja deteta do visine prosečne zarade isplaćene u Republici prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike, po novorođenom detetu.

Ne plaća se porez na zarade na primanja iz stava 1. tačka 11) ovog člana koja zaposleni ostvari od s poslodavcem povezanog lica.

Izuzetno od stava 1. tačka 11) i stava 2. ovog člana:

1) ukoliko zaposleni otuđi sopstvene akcije pre isteka dve godine od dana sticanja prava raspolaganja na tim sopstvenim akcijama, takve sopstvene akcije smatraće se oporezivom zaradom zaposlenog u smislu člana 14. ovog zakona u momentu otuđenja;

2) ukoliko poslodavac ili povezano lice poslodavca otkupe od zaposlenog sopstvene akcije, te sopstvene akcije smatraće se oporezivom zaradom zaposlenog u smislu člana 14. ovog zakona u momentu otkupa;

3) ukoliko zaposlenom prestane radni odnos kod poslodavca pre isteka dve godine od dana sticanja prava raspolaganja nad sopstvenim akcijama osim u slučaju prestanka radnog odnosa nezavisno od njegove volje i volje poslodavca u skladu sa zakonom koji uređuje rad, prestanka radnog odnosa usled sticanja prava na starosnu penziju u skladu sa zakonom koji uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje i prestanka radnog odnosa radi zasnivanja radnog odnosa kod povezanog lica poslodavca, te sopstvene akcije smatraće se oporezivom zaradom zaposlenog u smislu člana 14. ovog zakona isplaćenom na poslednji dan trajanja radnog odnosa zaposlenog kod poslodavca.

Ne plaća se porez na zarade na primanja iz stava 1. tač. 1) do 5) ovog člana koja ostvaruju lica koja nisu u radnom odnosu, ali za svoj rad ostvaruju prihode za koje su obveznici poreza na zaradu u smislu ovog zakona.

Za utvrđivanje poreza na zarade po osnovu dnevnice za službeno putovanje u inostranstvo, primanja iznad iznosa propisanog od strane nadležnog državnog organa, odnosno iznad neoporezivog iznosa od ~~50 evra~~ 90 EVRA iz stava 1. tačka 3) ovog člana, konvertuju se u dinarski iznos po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan obračuna troškova.

Ministar finansija bliže uređuje ostvarivanje prava na poresko oslobođenje iz stava 1. tač. 7), 10) i 11) ovog člana.

Član 21v

Poslodavac - pravno lice, preduzetnik, preduzetnik paušalac ili preduzetnik poljoprivrednik, koji zaposli novo lice ima pravo na povraćaj dela plaćenog poreza na zaradu za novozaposleno lice, isplaćenu zaključno sa 31. decembrom 2024. godine 2025. GODINE.

Novozaposlenim licem iz stava 1. ovog člana smatra se lice sa kojim je poslodavac zaključio ugovor o radu u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi, koje je prijavio na obavezno socijalno osiguranje u Centralni registar obaveznog socijalnog osiguranja i koje je pre zasnivanja radnog odnosa kod Nacionalne službe za zapošljavanje bilo bez prekida prijavljeno kao nezaposleno najmanje šest meseci, a lice koje se smatra pripravnikom najmanje tri meseca.

Novozaposlenim licem iz stava 1. ovog člana ne smatra se lice koje je pre zasnivanja radnog odnosa bilo zaposleno kod poslodavca koji je povezano lice sa poslodavcem kod koga zasniva radni odnos, odnosno kod poslodavca koji bi, da nije prestao da postoji, bio povezano lice sa poslodavcem kod koga novozaposleno lice zasniva radni odnos, nezavisno od toga da li je postojao prekid radnog odnosa.

Poresku olakšicu iz stava 1. ovog člana može ostvariti poslodavac ako se zasnivanjem radnog odnosa sa novozaposlenim licem poveća broj zaposlenih kod poslodavca u odnosu na broj zaposlenih na dan 31. marta 2014. godine.

Poresku olakšicu iz stava 1. ovog člana može da koristi i poslodavac koji započne obavljanje delatnosti posle 31. marta 2014. godine.

Poslodavac ima pravo na povraćaj plaćenog poreza iz stava 1. ovog člana, i to:

- 1) 65% ako je zasnovao radni odnos sa najmanje jednim, a najviše sa devet novozaposlenih lica;
- 2) 70% ako je zasnovao radni odnos sa najmanje 10, a najviše sa 99 novozaposlenih lica;
- 3) 75% ako je zasnovao radni odnos sa najmanje 100 novozaposlenih lica.

Povraćaj plaćenog poreza iz stava 6. ovog člana vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuju poreski postupak i poreska administracija, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva za povraćaj nadležnom poreskom organu.

Zahtev za povraćaj plaćenog poreza iz stava 7. ovog člana podnosi se na propisanom obrascu.

Poslodavac koji za određeno lice koristi bilo koju vrstu podsticaja koji su uređeni odgovarajućim zakonom, osim u skladu sa odredbom zakona kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje koja se odnosi na istu vrstu olakšice, po osnovu zasnivanja radnog odnosa sa tim licem nema pravo da za to lice ostvari poresku olakšicu iz ovog člana.

Poresku olakšicu iz ovog člana ne mogu ostvariti državni organi i organizacije, Zaštitnik građana, Poverenik za zaštitu ravnopravnosti, Državna revizorska institucija, Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, Agencija za borbu protiv korupcije, Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki, Komisija za zaštitu konkurencije, Komisija za hartije od vrednosti, Fiskalni savet, Republička radiodifuzna agencija, Agencija za energetiku Republike Srbije i druge javne agencije, javna preduzeća, javne službe i drugi direktni ili indirektni budžetski korisnici, odnosno korisnici javnih sredstava.

Obrazac iz stava 8. ovog člana i njegovu sadržinu propisuje ministar.

Član 21d

Poslodavac - pravno lice koje se, u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo, razvrstava u mikro i mala pravna lica, kao i preduzetnik, preduzetnik paušalac ili preduzetnik poljoprivrednik, koji zasnjuje radni odnos sa najmanje dva nova lica, ima pravo na povraćaj 75% plaćenog poreza na zaradu za novozaposleno lice, isplaćenu zaključno sa 31. decembrom ~~2024. godine~~ 2025. GODINE.

Novozaposlenim licem iz stava 1. ovog člana smatra se lice sa kojim je poslodavac zaključio ugovor o radu u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi, koje je prijavio na obavezno socijalno osiguranje u Centralni registar obaveznog socijalnog osiguranja i koje je pre zasnivanja radnog odnosa kod Nacionalne službe za zapošljavanje bilo bez prekida prijavljeno kao nezaposleno najmanje šest meseci, a lice koje se smatra pripravnikom najmanje tri meseca.

Novozaposlenim licem iz stava 1. ovog člana ne smatra se lice koje je pre zasnivanja radnog odnosa bilo zaposleno kod poslodavca koji je povezano lice sa poslodavcem kod koga zasniva radni odnos, odnosno kod poslodavca koji bi, da nije prestao da postoji, bio povezano lice sa poslodavcem kod koga novozaposleno lice zasniva radni odnos, nezavisno od toga da li je postojao prekid radnog odnosa.

Poslodavac koji od 1. januara 2016. godine zasnjuje radni odnos sa jednim novozaposlenim, pa u narednom periodu zasnjuje radni odnos i sa drugim novozaposlenim licem, može da koristi poresku olakšicu za prvog novozaposlenog tek po zasnivanju radnog odnosa sa drugim novozaposlenim licem, s tim da pravo na povraćaj plaćenog poreza za prvog novozaposlenog može da ostvari za zaradu koju je tom licu isplatio za mesec u kome je stekao uslov za korišćenje poreske olakšice.

Poresku olakšicu iz stava 1. ovog člana može da ostvari poslodavac ako se zasnivanjem radnog odnosa sa novozaposlenim licem poveća broj zaposlenih najmanje za dva u odnosu na broj zaposlenih koji je poslodavac imao na dan 31. oktobra 2015. godine.

Ako je u periodu od 31. oktobra 2015. godine do 31. decembra 2015. godine poslodavac povećao broj zaposlenih u odnosu na broj zaposlenih na dan 31. oktobra 2015. godine, poresku olakšicu za novozaposlene sa kojima je zasnovao radni odnos od 1. januara 2016. godine može da koristi počev od meseca u kome je stekao uslov za korišćenje poreske olakšice.

Ako je u periodu od 31. oktobra 2015. godine do 31. decembra 2015. godine poslodavac smanjio broj zaposlenih u odnosu na broj zaposlenih na dan 31. oktobra 2015. godine, poresku olakšicu za novozaposlene sa čijim zasnivanjem radnog odnosa poveća broj zaposlenih u odnosu na broj koji bi bio da nije smanjio broj zaposlenih u periodu od 31. oktobra 2015. godine do 31. decembra 2015. godine, može da koristi počev od meseca u kome je stekao uslov za korišćenje poreske olakšice.

Poresku olakšicu iz stava 1. ovog člana može da koristi i poslodavac koji započne obavljanje delatnosti posle 31. oktobra 2015. godine.

Povraćaj plaćenog poreza iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuju poreski postupak i poreska administracija, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva za povraćaj nadležnom poreskom organu.

Zahtev za povraćaj plaćenog poreza iz stava 9. ovog člana podnosi se na propisanom obrascu.

Poslodavac koji za određeno lice koristi bilo koju vrstu podsticaja koji su uređeni odgovarajućim zakonom, osim u skladu sa odredbom zakona kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje koja se odnosi na istu vrstu olakšice, po osnovu zasnivanja radnog odnosa sa tim licem nema pravo da za to lice ostvari poresku olakšicu iz ovog člana.

Poresku olakšicu iz ovog člana ne mogu ostvariti državni organi i organizacije, javne agencije, javna preduzeća, javne službe i drugi direktni ili indirektni budžetski korisnici, odnosno korisnici javnih sredstava.

Obrazac iz stava 10. ovog člana i njegovu sadržinu propisuje ministar.

PRIHODI POMORACA

84V

PRIHODIMA POMORACA, U SMISLU OVOG ZAKONA, SMATRAJU SE PRIHODI KOJE, OD STRANOG NALOGODAVCA, OSTVARI FIZIČKO LICE PO OSNOVU OBAVLJANJA POSLOVA NA BRODOVIMA I DRUGIM PLOVILIMA KOJI VIJU ZASTAVU STRANE DRŽAVE.

OBVEZNIK POREZA JE FIZIČKO LICE KOJE OSTVARUJE PRIHODE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, RADEĆI KAO ČLAN POSADE ILI OBAVLJAJUĆI DRUGE POSLOVE KAO POMOĆNO OSOBLJE NA BRODOVIMA I DRUGIM PLOVILIMA KOJI VIJU ZASTAVU STRANE DRŽAVE.

BROJ DANA PROVEDENIH NA BRODOVIMA I DRUGIM PLOVILIMA IZ ST. 1. I 2. OVOG ČLANA, KAO I VRSTA POSLOVA KOJE JE OBVEZNIK OBAVLJAO, DOKAZUJU SE NA OSNOVU PODATAKA IZ POMORSKE KNJIŽICE, KOJU OVERAVA NADLEŽNI ORGAN ILI DRUGIH DOKUMENATA KOJE IZDAJE NADLEŽNI ORGAN ZA POSLOVE SAOBRAĆAJA, U SKLADU SA PROPISIMA KOJIM SE UREĐUJE POMORSKA PLOVIDBA.

VISINA PRIHODA FIZIČKIH LICA IZ STAVA 2. OVOG ČLANA, PO VRSTI POSLOVA KOJE OBAVLJAJU UTVRĐUJE SE NA DNEVNOM NIVOU, PODZAKONSKIM AKTOM KOJI DONOSI MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE SAOBRAĆAJA, IMAJUĆI U VIDU PRIHVAĆENE MEĐUNARODNE STANDARDE.

OPOREZIVI PRIHOD OBVEZNIKA IZ STAVA 2. OVOG ČLANA ZA KALENDARSKU GODINU PREDSTAVLJA ZBIR PRIHODA NA DNEVNOM NIVOU UTVRĐENIH U SKLADU SA STAVOM 4. OVOG ČLANA, PREMA BROJU DANA PROVEDENIH NA BRODOVIMA I DRUGIM PLOVILIMA IZ ST. 1. I 2. OVOG ČLANA U TOJ KALENDARSKOJ GODINI.

OBVEZNICI IZ STAVA 2. OVOG ČLANA KOJI OBAVLJAJU POSLOVE NA BRODOVIMA I DRUGIM PLOVILIMA IZ ST. 1. I 2. OVOG ČLANA, DUŽE OD 174 DANA U KALENDARSKOJ GODINI ZA KOJU SE UTVRĐUJE I PLAĆA POREZ, OSLOBOĐENI SU OD PLAĆANJA POREZA NA PRIHODE IZ OVOG ČLANA.

Član 86.

Stopa poreza na ostale prihode iznosi 20%.

~~Izuzetno od stava 1. ovog člana, stopa poreza na prihode od:~~

- ~~1) osiguranja lica iz člana 84. ovog zakona iznosi 15%;~~
- ~~2) ugovorene naknade za izvršeni rad na koje se porez plaća samooporezivanjem, za koje se normirani troškovi priznaju u skladu sa članom 85. stav 5. tačka 2) podtačka (2) ovog zakona iznosi 10%.~~

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA, STOPA POREZA NA PRIHODE:

- 1) OD OSIGURANJA LICA IZ ČLANA 84. OVOG ZAKONA IZNOSI 15%;
- 2) POMORACA IZ ČLANA 84V OVOG ZAKONA I OD UGOVORENE NAKNADE ZA IZVRŠENI RAD NA KOJE SE POREZ PLAĆA SAMOOPOREZIVANJEM A ZA KOJE SE NORMIRANI TROŠKOVI PRIZNAJU U SKLADU SA ČLANOM 85. STAV 5. TAČKA 2) PODTAČKA (2) OVOG ZAKONA, IZNOSI 10%.

Član 87.

Godišnjim porezom na dohodak građana oporezuje se dohodak fizičkih lica koja su u kalendarskoj godini ostvarila dohodak veći od trostrukog iznosa prosečne godišnje zarade po zaposlenom isplaćene u Republici u godini za koju se utvrđuje porez, prema podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike, i to:

- 1) rezidenata za dohodak ostvaren na teritoriji Republike i u drugoj državi;
- 2) nerezidenata za dohodak ostvaren na teritoriji Republike.

Dohotkom iz stava 1. ovog člana smatra se godišnji zbir:

- 1) zarada iz čl. 15a do 15v ovog zakona;
- 2) oporezivog prihoda od samostalne delatnosti iz člana 33. stav 2. i člana 41. ovog zakona;
- 3) oporezivog prihoda od autorskih i srodnih prava i prava industrijske svojine iz čl. 55. i 60. ovog zakona;
- 4) oporezivog prihoda od nepokretnosti iz člana 65v ovog zakona;
- 5) oporezivog prihoda od davanja u zakup pokretnih stvari iz člana 82. st. 3. i 4. ovog zakona;
- 6) oporezivog prihoda sportista i sportskih stručnjaka iz člana 84a ovog zakona;
- 6a) oporezivog prihoda od pružanja ugostiteljskih usluga iz člana 84b ovog zakona;

6B) OPOREZIVOG PRIHODA POMORACA NA KOJI SE PLAĆA POREZ IZ ČLANA 84V OVOG ZAKONA;

7) oporezivih drugih prihoda iz člana 85. ovog zakona;

8) prihoda po osnovima ~~tač. 1) do 6) i tačke 7)~~ TAČ. 1) DO 6) I TAČ. 6B) I 7) ovog stava, ostvarenih i oporezovanih u drugoj državi za obveznike iz stava 1. tačka 1) ovog člana.

Zarade iz stava 2. tačka 1) ovog člana i oporezivi prihodi iz tačke 2) tog stava u vezi sa članom 41. ovog zakona i ~~tač. 3), 6) i 7)~~ TAČ. 3), 6), 6B) I 7) tog stava umanjuju se za porez i doprinose za obavezno socijalno osiguranje plaćene na te prihode u Republici na teret lica koje je ostvarilo zaradu, odnosno oporezive prihode, a oporezivi prihodi iz tačke 2) tog stava u vezi sa članom 33. stav 2. ovog zakona i tač. 4), 5) i 6a) tog stava umanjuju se za porez plaćen na te prihode u Republici. Za preduzetnike koji su se opredelili za ličnu zaradu, zarada se umanjuje za porez i doprinose za obavezno socijalno osiguranje plaćene na te prihode u Republici na teret preduzetnika koji se opredelio za zaradu, a oporezivi prihod iz člana 33. stav 2. ovog zakona koji ostvari od samostalne delatnosti umanjuje se za porez plaćen na te prihode u Republici.

Obveznicima koji poslednjeg dana kalendarske godine za koju se utvrđuje godišnji porez na dohodak građana imaju manje od navršenih 40 godina života, godišnji zbir zarada i oporezivih prihoda iz ~~stava 2. tač. 1) do 3)~~ STAVA 2. TAČ. 1) DO 3) I TAČKE 6B) ovog člana, prethodno umanjениh u skladu sa odredbom stava 3. ovog člana, dodatno se umanjuje za iznos tri prosečne godišnje zarade po zaposlenom isplaćene u Republici u godini za koju se utvrđuje porez, prema podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Umanjenje iz stava 4. ovog člana ne može biti veće od iznosa godišnjeg zbira zarada i oporezivih prihoda iz ~~stava 2. tač. 1) do 3)~~ STAVA 2. TAČ. 1) DO 3) I TAČKE 6B) ovog člana, prethodno umanjениh u skladu sa odredbom stava 3. ovog člana.

Dohodak iz stava 2. ovog člana uvećava se za iznos koji se, u kalendarskoj godini za koju se utvrđuje godišnji porez, obvezniku isplati po osnovu povraćaja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u skladu sa zakonom kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje.

Prihodi iz stava 2. tačka 8) ovog člana umanjuju se za porez plaćen u drugoj državi.

Dohodak za oporezivanje čini razlika između dohotka utvrđenog u skladu sa st. 2. do 7. ovog člana i neoporezivog iznosa iz stava 1. ovog člana.

Član 89a

Obvezniku koji izvrši ulaganje u alternativni investicioni fond, odnosno u kupovinu investicione jedinice alternativnog investicionog fonda, priznaje se pravo na poreski kredit na račun godišnjeg poreza na dohodak građana najviše do 50% ulaganja izvršenog u kalendarskoj godini za koju se utvrđuje godišnji porez na dohodak građana.

Pravo na poreski kredit iz stava 1. ovog člana može se ostvariti samo po osnovu u potpunosti uplaćenih novčanih uloga kojima se stiču akcije ili udeli u alternativnom investicionom fondu, odnosno investicione jedinice alternativnog investicionog fonda.

Poreski kredit iz stava 1. ovog člana ne može biti veći od 50% utvrđene poreske obaveze po osnovu godišnjeg poreza na dohodak građana.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA, UKOLIKO OBVEZNIK U KALENDARSKOJ GODINI U KOJOJ JE IZVRŠIO ULAGANJE U ALTERNATIVNI INVESTICIONI FOND, ODNOSNO U KUPOVINU INVESTICIONE JEDINICE ALTERNATIVNOG INVESTICIONOG FONDA, KAO I U NAREDNE TRI KALENDARSKE GODINE OTUĐI AKCIJE ILI UDELE U ALTERNATIVNOM

INVESTICIONOM FONDU, ODNOSNO INVESTICIONE JEDINICE ALTERNATIVNOG INVESTICIONOG FONDA, GUBI PRAVO NA PRETHODNO OSTVAREN PORESKI KREDIT PO OSNOVU TOG ULAGANJA.

OBVEZNIK IZ STAVA 4. OVOG ČLANA DUŽAN JE DA O GUBITKU PRAVA NA PORESKI KREDIT OBAVESTI NADLEŽNI PORESKI ORGAN U ROKU OD 30 DANA OD DANA GUBITKA PRAVA I PLATI OBAVEZU NA IME PRETHODNO PRIZNATOG PRAVA NA PORESKI KREDIT, SA PRIPADAJUĆOM KAMATOM OD DANA DOSPELOSTI ZA PLAĆANJE GODIŠNJEG POREZA NA DOHODAK GRAĐANA ZA GODINU ZA KOJU JE IZGUBIO PRAVO NA PORESKI KREDIT.

Član 95.

Obveznik koji u toku godine izvrši prenos prava po osnovu kojeg može nastati kapitalni dobitak ili gubitak u skladu sa ovim zakonom, dužan je da podnese poresku prijavu najkasnije u roku od 30 dana od:

1) dana kada je ostvario ili započeo ostvarivanje prihoda po osnovu prenosa stvarnih prava na nepokretnostima, autorskih i srodnih prava i prava industrijske svojine i udela u kapitalu pravnih lica;

2) isteka svakog kalendarskog polugodišta u kojem je izvršen prenos hartija od vrednosti i investicionih jedinica.

Obveznik koji u toku godine izvrši prenos digitalne imovine po osnovu kojeg može nastati kapitalni dobitak ili gubitak u skladu sa ovim zakonom, dužan je da podnese poresku prijavu najkasnije u roku od 120 dana od isteka kvartala u kojem je ostvaren prihod po osnovu prenosa digitalne imovine.

Izuzetno od stava 1. tačka 1) ovog člana, rok za podnošenje poreske prijave je 120 dana od dana prodaje nepokretnosti po osnovu koje obveznik može da ostvari pravo na poresko oslobođenje saglasno članu 79. stav 1. ovog zakona, odnosno od dana prodaje digitalne imovine po osnovu koje obveznik može da ostvari pravo na poresko oslobođenje saglasno članu 79a stav 1. ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, za prenos prava koje je preduzetnik, preduzetnik poljoprivrednik i preduzetnik drugo lice evidentirao u poslovnim knjigama ne podnosi se poreska prijava iz stava 1. ovog člana, već se podaci o kapitalnom dobitku, odnosno gubitku iskazuju u poreskom bilansu.

Preduzetnik paušalac dužan je da posebno podnese poresku prijavu za prihode na kapitalne dobitke.

Poreska prijava sa obračunatim porezom za koji je članom 100a stav 1. tačka 2)–podtač. (2) i (3) utvrđena obaveza samooporezivanja, podnosi se u roku od 30 dana od dana ostvarivanja prihoda.

Izuzetno od stava 6. ovog člana, poreska prijava za prihode od ugovorene naknade od autorskih i srodnih prava i ugovorene naknade za izvršeni rad na koje se porez plaća samooporezivanjem, u kojoj se iskazuju opredeljeni normirani troškovi saglasno članu 56. stav 2. i članu 85. stav 5. tačka 2) ovog zakona, podnosi se u roku od 30 dana od isteka kvartala u kome su ti prihodi ostvareni.

IZUZETNO OD STAVA 6. OVOG ČLANA, PORESKA PRIJAVA ZA PRIHODE IZ ČLANA 84V OVOG ZAKONA, PODNOSI SE NAJKASNIJE DO 31. MARTA TEKUĆE GODINE ZA PRIHODE OSTVARENE U PRETHODNOJ GODINI, A ZA OBVEZNIKE KOJI SE NALAZE NA PLOVIDBI U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. MARTA TEKUĆE GODINE U ROKU OD 15 DANA OD DANA PRVOG ISKRCAVANJA U TOJ GODINI.

Organizator tržišta kapitala u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala dužan je da u roku od 30 dana od isteka svakog kalendarskog polugodišta Poreskoj upravi - centrali u elektronskom obliku dostavi izveštaj o prenosu hartija od vrednosti izvršenom u tom polugodištu.

Oblik i sadržaj izveštaja iz ~~stava 8.~~ STAVA 9. ovog člana propisuje ministar.

Član 100a

Samooporezivanjem utvrđuju se i plaćaju porezi na:

1) prihode od samostalne delatnosti preduzetnika, preduzetnika poljoprivrednika i preduzetnika drugog lica koji vodi poslovne knjige u skladu sa članom 43. st. 2. i 3. ovog zakona;

2) prihode koje isplaćuje isplatilac koji nije pravno lice, preduzetnik ili preduzetnik paušalac, i to:

(1) prihode od ugovorene naknade od autorskih i srodnih prava i ugovorene naknade za izvršeni rad za koje se oporezivi prihod utvrđuje saglasno članu 55. stav 2. i članu 85. stav 5. tačka 2) ovog zakona;

(2) kamate;

(3) druge prihode iz člana 85. ovog zakona, izuzev prihoda iz podtačke (1) ove tačke;

3) prihode koje isplaćuje isplatilac koji nije pravno lice, preduzetnik, preduzetnik paušalac ili preduzetnik poljoprivrednik, po osnovu prihoda od izdavanja nepokretnosti i davanja u zakup pokretnih stvari;

4) dohodak koji se oporezuje godišnjim porezom na dohodak građana u skladu sa članom 87. ovog zakona.

Obveznik koji ostvaruje zarade i druge prihode u ili iz druge države, kod diplomatskog ili konzularnog predstavništva strane države, odnosno međunarodne organizacije ili kod predstavnika i službenika takvog predstavništva, odnosno organizacije, dužan je da sam obračuna i uplati porez po odbitku po odredbama ovog zakona, ako porez ne obračuna i ne uplati isplatilac prihoda.

Obavezu obračunavanja i plaćanja poreza u skladu sa stavom 2. ovog člana, obveznik poreza ima i u slučaju ako porez po odbitku ne obračuna i ne uplati drugi isplatilac, kao i ako prihod ostvari od lica koje nije obveznik obračunavanja i plaćanja poreza po odbitku.

Porez na zaradu i druge prihode iz st. 1. i 2. ovog člana, utvrđuje se i plaća na prihod koji je obveznik primio, odnosno iz prihoda iz kog je dužan da plati pripadajuće obaveze.

Obavezu obračunavanja i plaćanja poreza ima i obveznik - lice koje je upućeno, odnosno poslato na rad kod domaćeg pravnog lica, po osnovu zarade i drugih primanja koje ostvaruje od poslodavca iz druge države koji ga je uputio, odnosno poslao na rad u Republiku kod domaćeg pravnog lica.

Izuzetno od stava 5. ovog člana, obveznik nema obavezu obračunavanja i plaćanja poreza kada je porez plaćen saglasno članu 99. stav 3. ovog zakona.

Porez na prihode od ugovorene naknade od autorskih i srodnih prava i ugovorene naknade za izvršeni rad na koje se porez plaća samooporezivanjem, za koje je oporezivi prihod utvrđen saglasno članu 55. stav 2. i članu 85. stav 5. tačka 2) ovog zakona, plaća se na prihod koji je obveznik ostvario u kvartalu.

Po osnovu prihoda iz stava 1. tačka 2) podtačka (1) ovog člana ostvarenih u svakom posebnom kvartalu podnosi se poreska prijava u kojoj se obveznik opredeljuje za jednu poresku osnovicu, i to utvrđenu saglasno članu 55. stav 2. tačka 1) i članu 85. stav 5. tačka 2) podtačka (1) ili saglasno članu 55. stav 2. tačka 2) i članu 85. stav 5. tačka 2) podtačka (2) ovog zakona.

POREZ NA PRIHODE IZ ČLANA 84V OVOG ZAKONA UTVRĐUJE SE I PLAĆA NA OPOREZIVI PRIHOD IZ ČLANA 84V STAV 5. OVOG ZAKONA, ZA KALENDARSKU GODINU.

IZUZETNO OD STAVA 9. OVOG ČLANA, OBVEZNIK IZ ČLANA 84V STAV 6. OVOG ZAKONA NEMA OBAVEZU PLAĆANJA POREZA NA PRIHODE IZ ČLANA 84V OVOG ZAKONA.

PRVO USKLAĐIVANJE NEOPOREZIVOG IZNOSA ZARADE OD 28.423 DINARA IZ ČLANA 1. OVOG ZAKONA, GODIŠNJIM INDEKSOM POTROŠAČKIH CENA VRŠI SE POČEV U 2026. GODINI.

ČLAN 12.

ODREDBE ČLANA 8. OVOG ZAKONA PRIMENJUJU SE KOD UTVRĐIVANJA GODIŠNJEG POREZA NA DOHODAK GRAĐANA POČEV ZA 2024. GODINU.

ČLAN 13.

ODREDBE OVOG ZAKONA PRIMENJUJU SE OD 1. JANUARA 2025. GODINE.

ČLAN 14.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”.

**OBRAZAC IZJAVE O USKLAĐENOSTI PROPISA
SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE**

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo finansija (isključiva nadležnost)

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana
Draft Law on amendments and supplements to Individual Income Tax Law

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa

Naslov IV - Slobodan protok robe, član 37. Sporazuma

Naslov VIII - Politike saradnje, član 100. Sporazuma

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma

Primenjuje se rok iz člana 72. Sporazuma, kao opšti rok za usklađivanje propisa.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma

U potpunosti ispunjava obaveze koje proizilaze iz odredaba Sporazuma.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije

3.16. Oporezivanje, 3.16.1. Direktno oporezivanje

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

CELEX: 32009L0133 Direktiva Saveta 2009/133/EZ.

U ovom trenutku nije bilo usklađivanja sa predmetnom direktivom koje je predviđeno u skladu sa rokovima prema NPAA.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije

Ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

Predlog zakona nije bio predmet konsultacija sa Evropskom unijom. U izradi Predloga zakona nisu učestvovali konsultanti.